

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Savivaldybių administracijoms	2014-12-19	Nr. (19.6-33) SD - 94521
Kopijos:		
Trakų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos skyriui (el. p. soc.parama@trakai.lt)	Į 2014-12-03	Nr. SD-352
Visagino savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui (el.p. socparama@visaginas.lt)	Į 2014-12-02	Nr. SŽ-341
Vilniaus m. savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui (el. p. sps@vilnius.lt)	2014-11-28	Nr. A51-103858/14-(3.3.12.2-EM4)

DĖL SENATVĖS IR NETEKTO DARBINGUMO (INVALIDUMO) PENSIJŲ KOMPENSAVIMO

Į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją kreipiasi savivaldybės, prašydamos paaiškinti, kaip vertinti asmenų, gavusių senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąsias sumas, pajamas, kai jie gauna socialines paslaugas ar piniginę socialinę paramą nepasiturintiems gyventojams.

Dėl socialinių paslaugų

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (toliau – Socialinių paslaugų įstatymas) nenumato, kad skaičiuojant asmens (šeimos) mokėjimo už socialines paslaugas dydį, neatsižvelgiama į asmens gaunamas senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąsias sumas. Šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 6 punkte reglamentuota, kad nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas į pajamas įskaitomos pensijos, pensijų išmokos ir vietoj pensijų mokamos kompensacijos, rentos.

Teisės aktai nenumato, kad iš naujo nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, kai asmuo gauna valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąsias sumas, būtų atsižvelgiama į tai, kada asmuo pradėjo gauti socialines paslaugas. Todėl kompensuojamos sumos turi būti įskaitomos, nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas.

Vadovaujantis Socialinių paslaugų įstatymu ir Mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimu Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokėjimo tvarka), nustatant asmens finansines galimybes mokėti už socialines paslaugas, įskaitomos asmens

gaunamos pajamos. Kompensuojamos pensijų sumos įtrauktinos į pajamas tų mėnesių, kada asmuo jas gavo. Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Mokėjimo tvarkos 67 punktu, savivaldybė, gavusi informaciją apie asmens (šeimoms) pajamų pokyčius per socialinių paslaugų gavimo laiką, finansines galimybes iš naujo įvertina ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo minėtosios informacijos gavimo.

Rekomenduojame savivaldybėms su socialinių paslaugų gavėjais pasirašyti papildomus susitarimus dėl mokėjimo už socialines paslaugas, numatant, kuriais mėnesiais asmens mokėjimo dydis bus didesnis atsižvelgiant į tą mėnesį planuojamas gauti kompensuojamas sumas. Taip pat norėtume atkreipti dėmesį, kad savivaldybės, vadovaudamosi Mokėjimo tvarka, turi teisę atleisti asmenį nuo mokėjimo už socialines paslaugas.

Dėl piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams

Skiriant piniginę socialinę paramą (socialinę pašalpą ir būsto šildymo, karšto bei geriamojo vandens išlaidų kompensacijas (toliau – kompensacijos)), į asmens pajamas įskaitomos įvairios prigimties pajamos, kurios nurodytos Lietuvos Respublikos Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas) 17 straipsnio 1 dalyje.

Vadovaujantis šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 3 punktu, senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjams išmokama šių pensijų kompensuojamoji suma traktuotina kaip pensijų išmokos, todėl, skiriant piniginę socialinę paramą, kompensuojamosios pensijų sumos turi būti įskaitomos į šių asmenų gaunamas pajamas.

Pagal bendrąją Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatyme nustatytą taisyklę, t. y., vadovaujantis šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi, kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams. Vadovaujantis šio straipsnio 7 dalimi, ilgesniam negu 3 mėnesių laikotarpiui piniginei socialinei paramai skiriama tais atvejais, jei nesikeičia bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens šeiminei padėtis, pajamos ir turtas.

Atsižvelgiant į tai, kad *keičiasi* asmenų, gavusių senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamas sumas, *pajamas*, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinių socialinio draudimo senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensavimo įstatymu, priskaičiuota kompensuojamoji pensijų suma išmokama dalimis (2014 m. ketvirtojo ketvirčio paskutinį mėnesį išmokama 20 proc. kompensuojamosios sumos, 2015 ir 2016 m. – po 40 proc. kompensuojamosios sumos lygiomis dalimis kiekvieno ketvirčio paskutinį mėnesį), siekiant teisingai apskaičiuoti kompensacijų dydžius, manytina, kad 2014–2015 metų ir ateinančių šildymo sezonų metu (tol, kol bus mokamos kompensuojamosios pensijų sumos) *kompensacijas* šiems asmenims *tikslinga skirti 3 mėnesiams*, o *pajamas apskaičiuoti* vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, t. y. *pagal vidutinės 3 praėjusių mėnesių* iki mėnesio, nuo kurio skiriama piniginei socialinei paramai, pajamas.

Siekiant užtikrinti asmenų, kuriems mokamos senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamosios sumos, teisę gauti piniginę socialinę paramą bei sumažinti administracinę naštą tiek paramos gavėjams, tiek savivaldybės administracijai (papildomas asmens atvykimas į Socialinės paramos skyrių ar seniūniją), siūlytina, pasibaigus paskirtosios kompensacijos teikimo laikotarpiui, sprendimą dėl tolesnio jos skyrimo, jeigu nesikeičia kitos aplinkybės, turinčios įtakos teisei į piniginę socialinę paramą, priimti be atskiro asmens prašymo.

Pavyzdžiui, jeigu dalis kompensuojamosios sumos išmokėta lapkričio mėnesį, skiriant kompensacijas nuo spalio mėnesio, vidutinės mėnesio pajamos apskaičiuojamos pagal 3

praėjusių mėnesių pajamas, t. y. pagal liepos, rugpjūčio, rugsėjo mėnesių pajamas, ir, vadovaujantis Piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi, kompensacijos skiriamos 3 mėnesiams, t. y. spalio, lapkričio, gruodžio mėnesiams. Nuo sausio mėnesio kompensacijos skiriamos sausio, vasario, kovo mėnesiams pagal tą patį prašymą vertinant 3 praėjusių mėnesių pajamas, t. y. pagal spalio, lapkričio, gruodžio mėnesių pajamas.

Vadovaujantis minėto įstatymo 21 straipsnio 9 dalimi, jeigu *piniginės socialinės paramos teikimo laikotarpiu jos dydis pasikeitė (dėl bendrai gyvenančių asmenų sudėties arba vieno gyvenančio asmens šeiminių padėties, pajamų šaltinio (bet ne jo dydžio) pasikeitimo, bendrai gyvenančiam asmeniui arba vienam gyvenančiam asmeniui pradėjus gauti ilgalaikės socialinės globos paslaugas socialinės globos įstaigoje ir kita), paskirta piniginė socialinė parama skiriama iš naujo nuo kito mėnesio po aplinkybės pasikeitimo.*

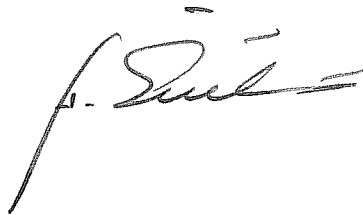
Atsižvelgiant į tai, kad asmenų, gavusių senatvės ir netekto darbingumo (invalidumo) pensijų kompensuojamąsias sumas, *pajamų šaltinis nesikeitė, o keitėsi tik jo dydis*, manytina, kad perskaičiuoti jau paskirtas kompensacijas nėra teisinio pagrindo.

Dėl duomenų apie kompensuojamąsias sumas teikimo

Informacija apie socialinės paramos gavėjams paskirtas pensijas, pensijų išmokas ir kompensacijas bei kitas išmokas, mokamas iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto (toliau – SODRA) gaunama per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą (toliau - SPIS). Duomenys į SPIS pateikiami iš SODROS duomenų bazės pagal duomenų teikimo sutartį su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Savivaldybėms buvo pateikta informacija apie bendrą priskaičiuotą kompensuotinių pensijų dydį per laikotarpį nuo 2010 m. sausio 1 d. iki 2011 m. gruodžio 31 d., šiuo metu duomenų teikimas apie asmeniui išmokėtas kompensuotinas pensijų sumas pakoreguotas ir iš SODROS duomenų bazės teikiama patikslinta informacija nurodant, kada ir kokio dydžio kompensuojamoji pensijų suma išmokėta. Atkreipiame dėmesį, kad pensijų kompensacijos buvo pervedamos lapkričio mėnesį tiems gyventojams, kurie pensijas gauna į sąskaitas bankuose. Gyventojams, kurie pensijas gauna į namus arba atsiima mokėjimo įstaigų skyriuose, kompensacijos bus išmokėtos su gruodžio mėnesio pensija.

Norint gauti SODROS duomenų bazės informaciją apie tai, kokios sumos ir kada bus asmenims išmokėtos ateityje (tai ypač aktualu nustatant asmenų, gaunančių ilgalaikę socialinę globą, mokėjimo dydį papildomais susitarimais), prašome Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Strateginio planavimo ir analizės departamento Strateginės analizės skyriaus vyriausiajam specialistui Šarūnui Staskevičiui (el.p. sarunas.staskevicius@socmin.lt, tel. 8 706 68124) iki 2015 m. sausio 15 d. pristatyti duomenis (asmens kodus) apsaugotus slaptažodžiu tų asmenų, apie kuriuos minėta informacija yra reikalinga. Ministerija teiks užklausą SODRAI ir, gavusi reikalingą informaciją, patalpins ją į SPIS vidinio informavimo sistemą.

Viceministras

Algirdas Šešelgis

Almira Gecevičiūtė, tel. 266 8141, el. p. Almira.Geceviciute@socmin.lt
 Kristina Tumienė, tel. 266 4224, el. p. Kristina.Tumiene@socmin.lt
 Šarūnas Staskevičius, tel. 2668124. el.p. sarunas.staskevicius@socmin.lt